

รายงานพิเศษ

บันทึกเดินทาง...

โรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ความเป็นไปได้ของไทย

ค วามหวาดกลัวเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ที่คนไทยเคยได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นผลที่ตามมาจากการทิ้งระเบิดนิวเคลียร์ที่เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ ประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 และการรั่วไหลของสารกัมมันตภาพรังสีจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เซอร์โนบีล สหภาพโซเวียต ยังเป็นฝันร้ายที่ทุกคนไม่ลืมเลือน

จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นโยบายการสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทยไม่ก้าวหน้าไปถึงไหน แม้ว่าจะมีหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบพยายามชี้ให้เห็นถึงข้อดีของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และยืนยันว่าสามารถควบคุมผลเสียได้

ในปี 2519 รัฐบาลได้อนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขนาด 600 เมกะวัตต์ ที่อำเภอศรีราชา จ.ชลบุรี แต่มีการคัดค้านจากประชาชนทำให้รัฐบาลต้องตัดสินใจล้มเลิกโครงการไป

แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน กฟผ.ได้ร่วมกับหน่วยงานรัฐบาล เอกชน และองค์กรต่างๆ จากภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งผู้จำหน่ายทั่วโลกจัดกิจกรรมให้ความรู้ทางเทคโนโลยี โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยผ่านการประชุมวิชาการ การสัมมนา จัดนิทรรศการ และจัดทำสื่อต่างๆ

กล่าวได้ว่า ขั้นตอนแรกได้สร้างความรู้ความตื่นตัวและความสนใจประชาชน (Public Awareness) ต่อมาดำเนินการขั้นตอนการสร้างความเข้าใจ (Public Understanding) เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนสุดท้าย คือการยอมรับของประชาชน (Public Acceptance) ซึ่งจะมีการเข้าดำเนินการให้เกิดการยอมรับในหมู่ประชาชนทั่วไป และชุมชนที่คาดว่าจะเป็นที่ตั้งของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ล าสุด...สำนักพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กระทรวงพลังงาน กฟผ. และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคและความปลอดภัยนิวเคลียร์ได้จัดงานสัมมนา รายงาน

ความคืบหน้าการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และรับฟังความคิดเห็นของสื่อมวลชนตามโครงการอบรมเชิงลึก (FOCUS) หลักสูตร "การสื่อสารสาธารณะและการยอมรับของประชาชน" โดยมีสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นเจ้าของโครงการก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งในการให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ หากประเทศไทยจะต้องสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นให้ได้จริงๆ

ที่สำคัญ...ระหว่างวันที่ 6-11 มีนาคมที่ผ่านมา มีการยกทีมผู้เข้าอบรมโครงการนี้เดินทางไปศึกษาดูงานโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ยังประเทศญี่ปุ่น ดินแดนที่มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากสุดในแถบเอเชีย จำนวน 54 โรงด้วยกันในปัจจุบัน

คณะผู้เข้าอบรมตามโครงการนี้ จำนวน 23 คน ภายใต้การนำของ รศ.พ.ศ.ดร.ชัยณรงค์ เชิดชู อธิบดีคนยากสมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย นายสุพิน ปัญญาเอก อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ กฟผ.และกระทรวงพลังงาน ในฐานะที่ปรึกษาโครงการ และ รศ.ดร.พรทิพย์ ทิมอินทร์ หัวหน้าโครงการ

ส่วนผู้ร่วมอบรมประกอบด้วยภาคประชาสังคม สื่อมวลชน จากภูมิภาคต่างๆ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ อาทิ หน่วยงานทหารบก ทหารอากาศ ทหารเรือ หน่วยงาน กฟผ. และกระทรวงพลังงานด้วย

ก การศึกษาดูงานในครั้งนี้ คณะมีโอกาสได้เข้าชมโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฮามะโอกะ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีฮามา และโรงงานผลิตอุปกรณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ บริษัท มิตซูบิชิ

ข้างหน้า หรือปี 2563 ด้วยกำลังการผลิต 1,000 เมกะวัตต์ และโรงที่ 2 ผลิตอีก 1,000 เมกะวัตต์ในปี 2564

ขณะนี้ได้มีการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานรองรับ ทั้งการจ้างบริษัท Burns and Roe Asia จำกัด จากสหรัฐอเมริกาเป็นที่ปรึกษา เพื่อเลือก

โดยที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เหล่านี้ก่อสร้างอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งติดทะเลมหาสมุทรแปซิฟิกและอยู่ในเมืองใหญ่ของประเทศญี่ปุ่นทั้งสิ้น ทั้งนครโตเกียวและโอซากา ทั้งนี้ไม่นับรวมโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อื่นๆ อีก 52 โรงที่มีอยู่ในประเทศนี้ ประการสำคัญก็คือ ระบบการรักษาความปลอดภัย การดำเนินการก่อสร้าง และวิธี

บริหารจัดการ ล้วนมีความเคร่งครัดและปราศจากการเลือกปฏิบัติ การคอร์รัปชันโดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะทุกคน ทุกฝ่ายต้องมีระเบียบวินัยต่อกันโดยเคร่งครัด จึงทำให้การก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เกิดขึ้นได้ และเป็นที่ยอมรับของชุมชนเมือง และประเทศ

แม้ชาวญี่ปุ่นจะเคยหวาดผวาทันทีที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์พร้อมมาก่อน แต่พวกเขามองได้ว่าจะไร้อะไรที่กระทบต่อความจำเป็น ซึ่งเป็นที่หมายเดียวกันคือการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้พลังงานสะอาดเพื่อการพัฒนาด้านพลังงานและประเทศ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม อีกทั้งยังไม่ต้องเสียการพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตรกรรม แม้ประเทศญี่ปุ่นจะมีพื้นที่อันจำกัดก็ตาม

ส าหรับประเทศไทย ตามแผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้า (พิตพี) กำหนดว่า โรงไฟฟ้านิวเคลียร์โรงแรกของไทยจะเกิดขึ้นในอีก 10 ปี พื้นที่ที่เหมาะสม จากการเสนอพื้นที่รอบแรก 14 แห่ง จะคิดเหลือ 5 แห่งในกลางปี 2553 จากนั้นจะมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) จนคิดเหลือ 3 แห่ง

โดยพื้นที่เพื่อใช้สร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์จะต้องใช้ประมาณ 600-1,000 ไร่ต่อการผลิตไฟฟ้า 1,000 เมกะวัตต์ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่มากกว่าโรงงานผลิตไฟฟ้าทั่วไป

ตามแผนดำเนินงานโครงการพลังงานนิวเคลียร์ของ กฟผ.แบ่งออก 4 ระยะ คือ

- ระยะที่ 1 (ปี 2551-2553) เวลา 3 ปี เตรียมโครงการ
- ระยะที่ 2 (ปี 2554-2556) เวลา 3 ปี ขออนุญาตก่อสร้างเพื่อดำเนินโครงการ
- ระยะที่ 3 (ปี 2557-2562) เวลา 6 ปี ดำเนินการก่อสร้าง
- ระยะที่ 4 (ปี 2563-2564) เริ่มดำเนินการเดินเครื่อง

จะเห็นว่าปัจจุบันแผนสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์อยู่ในระยะที่ 1 เท่านั้น หลังจากนั้นไปอีก 1 ปี กฟผ.จะทำหน้าที่ศึกษาด้านทุน แหล่งเงินทุน เชื้อเพลิง เทคโนโลยี และทำความเข้าใจกับประชาชนในท้องถิ่น จากนั้นในต้นปี 2554 จะเข้าสู่แผนระยะที่ 2 คือนำเสนอแผนงานให้กับคณะกรรมการนโยบาย

รศ.พล.ต.ดร.ชัยณรงค์ เชิดชู หัวหน้าคณะดูงานมอบของที่ระลึกแก่ผู้จัดการโรงงานผลิตอุปรกรณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์

พลังงานแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีคือไป

๒๒ จากคณะผู้บริหาร 2 กลุ่มนี้หรือไม่ ไม่ได้พิจารณาจากประโยชน์ของไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เป็นลำดับแรกๆ แต่จะพิจารณาว่าประชาชนในท้องถิ่นหรือในพื้นที่ที่โรงงานจะเข้าไปก่อสร้างยอมรับเพียงใด หากไม่ยอมรับแผนการสร้างโรงงานไฟฟ้ามีความเป็นไปได้ว่าจะล้มเหลว

จึงทำให้ในปีนี้สำนักพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ได้งบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้าจำนวน 115 ล้านบาท เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลกับประชาชน

การสร้างความรู้ความเข้าใจต่อชุมชนท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก แม้ว่าตลอดระยะเวลากว่า 1 ปีที่ผ่านมาได้เข้าไปสัมมนาในชุมชนหลายแห่ง มีทั้งยอมรับและต่อต้านอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเอ็นจีโอเป็นแนวร่วมกับคนท้องถิ่นยังทำให้รัฐทำงานยากมากขึ้น

ฉะนั้น...นอกจากจะให้ความรู้เรื่องพลังงานและโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แก่ประชาชนแล้ว ยังต้องสร้างมาตรฐานจิตสำนึกให้เกิดขึ้นในกลุ่มนักการเมืองและผู้บริหารประเทศว่า จะไม่มีการคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ หรือโครงการอื่นใดที่เป็นบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศและประชาชนไทยเท่านั้น

นั่นแหละ "โรงไฟฟ้านิวเคลียร์" จึงจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ในประเทศไทย

เจตน์ อริยะสมบัติ

พลังงานทางเลือกใหม่ 'เขื่อนกรกขี้หนูเขา'

... 66 ม้ว่าทั่วโลกมีแนวโน้มสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เพิ่มมากขึ้น เช่น จีนมีโรงงาน 21 แห่ง ญี่ปุ่น 54 แห่ง เกาหลีใต้ 18 แห่ง อินเดีย 18 แห่ง ฝรั่งเศส 59 แห่ง และสหรัฐอเมริกา 104 แห่ง ปัจจุบันทั่วโลกมีโรงงานทั้งหมด 437 แห่ง แต่มีใช้พลังงานนิวเคลียร์เพียงร้อยละ 15...

‘ดร.อภิสิทธิ์ ปิณฑิมพิททพงษ์’ วิศวกรระดับ 5 กพผ.เปิดประเด็น พร้อมระบุว่าในการประชุมอาเซียนได้พูดถึงแผนสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์โรงแรกของ 3 ประเทศ ที่จะเกิดขึ้นในปี 2563 คือประเทศไทยมีเป้าหมายผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ 2,000 เมกะวัตต์ ประเทศเวียดนามมีแผนผลิต 4,000 เมกะวัตต์ และประเทศอินโดนีเซียมีแผนผลิต 2,000 เมกะวัตต์

ดร.อภิสิทธิ์ ปิณฑิมพิททพงษ์

“แต่คาดว่าประเทศเวียดนามจะเป็นประเทศแรกที่มีโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ เพราะได้รับอนุมัติจากภาครัฐให้เริ่มดำเนินการแล้ว”

ขณะที่ ‘ศต.ปวีชา การสุทธิ’ นายกสมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคและความปลอดภัยนิวเคลียร์ ชี้ให้เห็นว่าพลังงานนิวเคลียร์สามารถสร้างพลังงานไฟฟ้าได้อย่างมหาศาล เพราะเชื้อเพลิงที่ใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้าเป็นแร่ยูเรเนียม แร่ยูเรเนียม 1 กิโลกรัมสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 3 แสนกิโลวัตต์ และแร่ยูเรเนียมยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก

ศต.ปวีชา การสุทธิ

“ไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์นั้นจะเป็นพลังงานทางเลือกใหม่ก็ตาม แต่ระดับผู้บริหารระดับนโยบายของรัฐยังไม่ได้แสดงท่าทีชัดเจนกับเรื่องนี้จึงทำให้ความหวังของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบได้แค่บอกว่า เป็นการทำงานที่เรียกว่าเขื่อนกรกขี้หนูเขา”